

KAFKA, Jan: *Církevní politika KSČ a státu na Trutnovsku v letech 1948-1960 a její dopady na náboženský život obyvatel*. Bakalářská práce. FF UK, Praha 2007.

Předložená bakalářská práce je svým rozsahem i podobou zpracování nadstandardní. Překračuje požadavky kladené na tento druh práce a bylo by vhodné uvažovat o nějaké podobě zveřejnění, buď celého textu nebo alespoň zkrácené verze.

Kafkova studie je podnětná z mnoha důvodů, zde připomenu jen některé. Obecná kapitola o vývoji vztahu KSČ, stát a církve na celorepublikové úrovni je sevřeným výkladem komplikované historie a čtenář se dozví podstatné věci, aniž by byl zbytečně zahlcen detaily. Naopak, kapitoly o konkrétním dění na Trutnovsku jsou detailní a plastické dostatečně, takže „neosobní“ režimní církevní politika dostává konkrétní tvář. Tvář, která nám někdy nabourává jednoduchá černobílá schémata – např. zajímavými údaji o křesťanech v řadách KSČ, o postavení nevyhnaného německého obyvatelstva apod. Kafka nezůstává u běžného popisu uplatňování církevních zákonů, omezování výuky náboženství, vytlačování duchovních a náboženského života z veřejného prostoru a ukazuje i konkrétní situace, v nichž se realita značně rozchází s původními představami – např. dopady přesunu řeholnic do trutnovských podniků. Dvě kapitoly „o lidech“ – *Duchovní versus režim a Řeholnice* vycházejí z pečlivého archivního výzkumu a zdařile evokují způsoby prosazování komunistické ideologie ve vlastním církevním prostředí i limity tohoto pokusu „přesvědčit“. Poslední velká kapitola, věnovaná přehledu dostupných statistických údajů, se sice vymyká čtivému stylu předchozího textu, je však třeba ocenit autorův strážlivý pohled na výpovědní hodnotu těchto statistik, kvantifikujících religiozitu jen částečně.

Vzhledem k tomu, že posuzovaný text byl předběžnou verzí, scházely přílohy a také v některých případech i přesný odkaz na archivní umístění dokumentu, u tabulek pak jejich pořadí. Pro případné další využití upozorňuji na opakování některých údajů (o změně přístupu režimu k církvím v roce 1952 a s tím souvisejícími zásahy do výuky náboženství) a na vážný omyl v popisu babického případu – zatčeno bylo více duchovních a popraveni byli tři! Také formulace, že řeholní sestry se jen výjimečně staly obětí soudního procesu, když jich bylo odsouzeno 120-150, se mi nezdá adekvátní.

Předložená bakalářská práce je vynikající a doporučuji hodnotit ji jako výbornou. Zároveň navrhuji hledat cestu k jejímu zveřejnění.

V Praze dne 25. 1. 2007

Jaroslav Cuhra, PhD.